

ก้อนเนื้อที่เต้านม

อเนกนุช ยะโสธร พ.บ.*

Abstract : Mass of Breast.

Yasothorn A.

Department of Pathology, Prachomklao Hospital, Petchburi, Thailand.

Reg 7 Med J 1990 ; 9 : 95-97

Up to 80-90 percent of patient with mass of breast palpated the mass by themself. Symptoms of mass may be pain, nipple discharge or asymptomatic. The five years retrospective study about mass breast patient in Prachomklao Hospital was found that, there were 160 patients, 149 were women, 11 were men. Histopathologic findings showed infiltrative ductal carcinoma 9.37% and fibroadenoma 83.7%.

เรื่องย่อ : ก้อนเนื้อที่เต้านมนั้น มีรายงานไว้ว่าประมาณร้อยละ 80-90 ของจำนวนผู้ป่วยที่มาพบแพทย์นั้น มักจะคลำพบก้อนได้ด้วยตนเอง ซึ่งก้อนที่คลำพบนี้นั้นมักจะแสดงอาการเจ็บปวด หรือมีของเหลวไหลออกมา หรือไม่มีอาการดังกล่าวแต่คลำพบก้อนได้เฉยๆ อาการต่างๆ เหล่านี้ของผู้ป่วยจะเป็นส่วนช่วยในการวินิจฉัยของแพทย์ได้มาก จากการศึกษาย้อนหลังระยะเวลาเบีนผู้ป่วยที่มารับการรักษที่โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ด้วยเรื่องก้อนที่เต้านมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ถึงปี พ.ศ. 2532 รวมทั้งสิ้น 160 ราย เป็นหญิง 149 ราย และชาย 11 ราย พบว่าเป็นมะเร็งชนิด infiltrative ductal carcinoma 9.37% และเป็นเนื้องอกชนิดไม่ร้ายแรง fibroadenoma 83.7%

บทนำ

ความผิดปกติหรือโรคต่าง ๆ ของเต้านมอาจแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน ผู้ป่วยอาจมาพบแพทย์ด้วยอาการสำคัญว่า มีอาการเจ็บที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเต้านม การคลำพบก้อนเนื้อ การที่มีของเหลวไหลออกจากหัวนม หรือมีอาการผิดปกติอื่น ๆ เป็นต้นว่า เต้านมมีขนาดไม่เท่ากัน ผิวหนังที่เต้านมมีอาการผิดปกติไป อาการและอาการแสดงต่าง ๆ บางอย่างก็เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ บางอย่างก็เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ของเต้านม ทั้งชนิดร้ายแรงและไม่ร้ายแรง (malignant and benign) บางอาการก็ไม่รุนแรงจนถึงกับทำความเดือดร้อนให้กับผู้ป่วย จึงทำให้ผู้ป่วยละเลยไม่มาพบแพทย์เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยที่ถูกต้อง จนสายเกินที่จะรักษาให้หายขาดได้

อาการและอาการแสดงเกี่ยวกับโรคของเต้านม อาจแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ

- 1) ความเจ็บปวด (pain)
- 2) การคลำพบก้อน (palpable mass)
- 3) การมีของเหลวไหลออกจากหัวนม (nipple discharge)

4) อาการอื่น ๆ (miscellaneous group)

อาการและอาการแสดงเหล่านี้ จะเป็นเครื่องชี้้นำในการวินิจฉัยแยกโรคต่าง ๆ ของเต้านมได้เป็นอย่างดี เมื่อนำไปประกอบกับการตรวจเต้านมโดยละเอียด พร้อมทั้งการตรวจเพื่อช่วยการวินิจฉัยอื่น ๆ แล้ว ก็พอจะบอกได้ว่า อาการและอาการแสดงดังกล่าวเป็นโรคเนื้องอกชนิดร้าย (malignant neoplasm) หรือมะเร็งหรือไม่ เพื่อที่จะได้เลือกวิธีการรักษาที่ถูกต้องต่อไป

ในที่นี้จะขอพูดเฉพาะรายที่มาพบแพทย์ด้วยอาการคลำพบก้อน (palpable mass)

ประมาณร้อยละ 80-90 ของจำนวนผู้ป่วยที่มาพบด้วยอาการสำคัญว่า มีก้อนที่เต้านม ตัวของผู้ป่วยเองจะเป็นผู้คลำพบก้อนได้เป็นคนแรก ซึ่งมักจะให้ประวัติว่าคลำได้ขณะอาบน้ำหรือเวลาให้นมบุตร ในระยะ 20-30 ปีหลังนี้ ผู้หญิงได้รับคำแนะนำและชี้แจงให้ทราบถึงวิธีการตรวจเต้านมด้วยตนเองทุก ๆ เดือน ทำให้มีผู้มารับการรักษาโรคของเต้านมในระยะแรก ๆ มากขึ้น การคลำพบก้อนที่เต้านม

นับว่าเป็นอาการสำคัญอย่างหนึ่งที่จะละเลยเสียไม่ได้

แม้ว่าส่วนใหญ่ของก้อนที่คลำพบจะเกิดจากภาวะที่ไม่ร้ายแรงของเต้านมก็ตาม ในทางการแพทย์เราถือว่าหากคลำพบก้อนในเต้านมผู้ป่วยคนใดแล้ว จะต้องดำเนินการให้ได้รับการวินิจฉัยที่แน่นอนจนถึงที่สุด ซึ่งก็มักจะหมายถึงการวินิจฉัยพยาธิสภาพของเนื้อ (histological diagnosis)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อหาอุบัติการณ์ของคนไข้เป็นเนื้องอกและมะเร็งของเต้านม ที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

วิธีการศึกษา

ได้ศึกษาย้อนหลังเวชระเบียนผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ด้วยเรื่องก้อนที่เต้านม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ถึงปี พ.ศ. 2532 รวมทั้งสิ้น 160 ราย

แบ่งเป็นเพศ หญิง	149 ราย
เพศ ชาย	11 ราย

ผลการศึกษา

จากตารางจะแสดงถึงจำนวนผู้ป่วยที่ส่งตรวจชิ้นเนื้อจากเต้านม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ถึงปี พ.ศ. 2532 โดยพบว่า มีจำนวนผู้ป่วยมาเข้ารับการตรวจชิ้นเนื้อจากเต้านมเป็นจำนวน 160 ราย

เป็นเพศหญิง 149 ราย และเพศชาย 11 ราย

- คิดเป็นอัตราส่วน ชายต่อหญิง เท่ากับ 1 ต่อ 13.5

- เป็นชิ้นเนื้อที่เป็นมะเร็งชนิด infiltrative ductal

carcinoma 9.37%

- เป็นชิ้นเนื้อพวกเนื้องอกชนิดไม่ร้ายแรง fibroadenoma 83.7%

- อายุโดยเฉลี่ยที่ส่งตรวจชิ้นเนื้อจากเต้านมอยู่ในช่วง 20-40 ปี

- อายุที่พบว่าเป็นมะเร็งเต้านม มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป จนถึง 73 ปี

ในชายที่ส่งตรวจชิ้นเนื้อจากเต้านมนั้นไม่พบว่าเป็นเนื้อร้าย มักจะพบว่าเป็นพวก gynecomastia เสียทั้งสิ้น

พ.ศ.	จำนวนผู้ป่วย ที่ส่งตรวจ (ราย)	เพศ		จำนวนที่ เป็นมะเร็ง (ราย)	เพศ		อายุโดยเฉลี่ย ที่ส่งตรวจ (ปี)
		หญิง	ชาย		หญิง	ชาย	
พ.ศ.2528 (ตค.27-กย.28)	36	35	1	2	2	-	20-40
พ.ศ.2529 (ตค.28-กย.29)	28	26	2	2	2	-	20-40
พ.ศ.2530 (ตค.29-กย.30)	28	26	2	4	4	-	20-40
พ.ศ.2531 (ตค.30-กย.31)	33	33	-	1	1	-	20-40
พ.ศ.2532 (ตค.31-กย.32)	35	29	6	6	6	-	20-40
รวม	160	149	11	15	15	-	

สรุป

เหตุที่ได้เขียนเรื่องนี้ขึ้นก็เพื่อจุดมุ่งหมายให้หญิงที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ได้ตรวจเต้านมของตัวเองโดยสม่ำเสมอ ถ้าพบว่ามีก้อนเนื้อหรือมีความผิดปกติใดเกิดขึ้นที่เต้านม ควรปรึกษาแพทย์และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ ใน

รายที่เป็นมะเร็ง ถ้าพบเร็วและได้รับการรักษาถูกต้องเสียโดยเร็ว ก็จะมีผลดีต่อผู้ป่วยเองเป็นอย่างมาก

เอกสารอ้างอิง

1. สมปอง รักษาสุข. โรคของเต้านม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร, 2529.